

Bilag til afsnit 2.3: Uddybning af Sammenhæng med andre relevante nationale, regionale eller territoriale strategier og planer

En Europæisk Brintstrategi

Kommissionen offentliggjorde den 8. juli 2020 en meddelelse om en europæisk brintstrategi. Kommissionens brintstrategi udgør en køreplan for Kommissionens ambitioner for udviklingen af værdikæder for brint, hvor produktion, infrastruktur, efterspørgsel og forskning opskaleres med henblik på at understøtte den grønne omstilling i de sektorer, hvor elektrificering ikke er muligt eller omkostningseffektivt.¹ Det forventes f.eks., at brint vil spille en væsentlig rolle i bl.a. dele af transportsektoren og industrien. Formålet er at understøtte EU's mål om klimaneutralitet og nulforurening på lang sigt. Brintstrategien kan derfor siges at konkretisere flere elementer i Kommissionens grønne pagt af 11. december 2019.

Kommissionen opridser i strategien tre faser med forskellige udviklingsmål for brint. I den første fase, fra 2020 til 2024, er det strategiske sigte, at produktionen af elektrolyseanlæg opskaleres, at der installeres mindst 6 GW elektrolyseanlæg til produktion af vedvarende brint i EU, og at brintforbruget fremmes i nye, industrielle anvendelser og eventuelt i tung transport. Desuden skal der installeres CO₂-fangst og lagring (CCS) på en del af de eksisterende brintproduktionsanlæg. Den danske anvendelse af midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling understøtter Kommissionens ambitioner for udviklingen af værdikæder for brint, idet midlerne målrettes støtte til projekter med potentiale til at sikre udviklingen af CO₂-fangst-, lagring og brintrelaterede teknologier, herunder Power-to-X. Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling skal bl.a. anvendes til at støtte Power-to-X-anlæg, der skal omdanne strøm fra vedvarende energikilder til brint gennem elektrolyse, hvorefter brinten videreforarbejdes til fx ammoniak. F.eks. ammoniak kan det anvendes som input til fx grøn gødning til landbruget og til grønt brændstof (x-produkt) til skibsfart. Et PtX-anlæg vil desuden kunne lade overskudsvarmen indgå i det lokale fjernvarmesystem – dermed sikres sektorkobling. I den forbindelse forventes midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling ligeledes at understøtte den europæiske brintstrategis anden fase fra 2025-2030, som fokuserer på, at brint skal blive en indbygget del af et integreret energisystem. Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling forventes således anvendt til SMV-rettede innovationsprojekter, der har særligt fokus på tilgængeliggørelsen af sektorkoblingsløsninger til slutbrugeren, herunder nyttiggørelse af PtX-produkter til Nord- og Syddjyllands store transport- og logistikbranche. Projekterne kan med fordel have både demonstrationskarakter og rumme potentiale for teknologisk opskalering.

For at Fonden for Retfærdig Omstilling kan medvirke til at realisere Kommissionens ambitioner på brintområdet og samtidigt understøtte omstillingsprocessen hen imod en klimaneutral økonomi i Unionen senest 2050, er det nødvendigt, at der allerede nu investeres i tiltag som understøtter udviklingen af værdikæder for brint.

Udviklingsbehov forbundet med Klimaloven og Klimahandlingsplanen

Den danske regering og Folketingets partier indgik i december 2019 aftale om en ny klimalov. Aftalen er bindende og fastsætter, at Danmarks overordnede mål er at reducere drivhusgasudledningen med 70 pct. i 2030, relativt til udledningen i 1990.² Indfrielsen af vejen til 70 pct.-målet skal ske under

¹ Europa Kommissionen (2020) ”[En strategi for brint med henblik på et klimaneutralt Europa](#)”

² Retsinformation. ”[Lov om klima](#)”

hensyntagen til klimalovens guidende principper, hvilket kræver flere implementeringsklare virkemidler end dem, som er til rådighed i dag.

I regeringens klimaprogram for 2021 er alle centrale grønne teknologier og løsninger analyseret, og det vurderes at teknologiernes potentiale er stort nok til at indfri 70 pct.-målet.³ Klimaprogrammet peger på, at der i kraft af Danmarks forsknings- og erhvervsmæssige styrkepositioner er gode forudsætninger for at modne og skalere nye teknologier. Samtidigt, understreges det, at kommende implementeringsudfordringer ikke skal undervurderes. Hvis det skal lykkes at gå fra potentiale til sparet CO₂e skal teknologierne op i skala og ned i pris. Det er især i forbindelse med udviklingen og modningen af nye og nødvendige teknologier, at Fonden for Retfærdig Omstilling kan spille en central rolle, da der vurderes at være behov for støtte.

Regeringens grønne forskningsstrategi understøtter målrettet grøn forskning og innovation, herunder satsning på fire grønne missioner, der skal sikre videreudviklingen af CCS, PtX, teknologier i landbruget og en cirkulær økonomi. De nationale klimahandlingsplaner mv. har stor relevans i forhold til Fonden for Retfærdig Omstilling, da erhvervslivet i Nordjylland og Syddjylland har helt særlige udfordringer i forbindelse med den grønne omstilling. Eksempelvis har Danmarks olie- og gasindustri direkte 10.000 fuldtidsbeskæftigede, hvoraf halvdelen er beskæftiget i Esbjerg.⁴ Med Nordsøaftalens udsigt til et stop for olie- og gasudvinding i Danmark⁵, vil der være behov for at udvikle nye forretningsområder, der kan sikre disse regioners økonomi og beskæftigelse.

Nordjylland har den højeste udledning af CO₂ pr. indbygger blandt de danske regioner, hvorfor Fonden for Retfærdig Omstilling skal medvirke til at en grøn omstilling af den nordjyske industri og herigennem muliggøre at Nordjylland fx kan realisere de brede erhvervs- og beskæftigelsesmæssige potentialer forbundet med CO₂-fangst, -lagring eller -anvendelse. Der foreligger ikke estimer af beskæftigelseseffekterne, men på baggrund af et norsk studie af beskæftigelseseffekter ved CO₂-lagring⁶, vurderes det, at en dansk indsats vil kunne skabe 5.000-10.000 arbejdspladser i 2030. Det forventes endvidere, at udfasningen af olie- og gasproduktionen rammer arbejdsmarkedet i Syddjylland særlig hårdt. Syddjylland står over for restrukturering af en væsentlig industri, hvilket bevirker, at landsdelen som følge heraf også står over for væsentlige socioøkonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer. Fonden for Retfærdig Omstilling skal i den forbindelse medvirke til at støtte projekter i Nord- og Syddjylland med potentiale til at sikre udviklingen af nye grønne nøgleteknologier, herunder CO₂-fangst-, lagring, brintrelaterede teknologier, og brun bioraffinering.

³ Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (2021) "[Klimaprogram 2021](#)":

⁴ Danmarks Statistik: Fordeling af beskæftigede inden for olie- og gasudvindingsindustrien (2019).

⁵ Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (2020) "[Aftale mellem regeringen \(Socialdemokratiet\), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om fremtiden for olie- og gasudvinding i Nordsøen af 3. december 2020](#)"

⁶ SINTEF (2020) "[Industrielle muligheter og arbejdspladser ved CO₂-håndtering i Norge](#)"

Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023 (Danmarks Strategi for Intelligent Specialisering)

I 2018 blev Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse nedsat og fik bl.a. til opgave at indstille om anvendelsen af strukturfondsmidler i tæt sammenhæng med den decentrale erhvervsfremme. Bestyrelsen fik også til opgave at udarbejde en strategi for den decentrale erhvervsfremme, som også udgør Danmarks strategi for intelligent specialisering. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi og udmøntningsplan er grundlaget for bestyrelsens prioritering af regionalfonds- og socialfondsmidlerne før indstilling om midlernes anvendelse til Erhvervsstyrelsen, der legalitetskontrollerer indstillingerne, udsteder tilsagn og afslag samt varetager den opfølgende sagsbehandling.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses Strategi ”*Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*” indeholder syv regionale kapitler, hvoraf de regionale erhvervs kapitler for hhv. Nord- og Sydjylland udgør særlig relevans for Fonden for Retfærdig Omstilling.

Nordjylland har en forsknings- og kompetencemæssig styrke på det grønne område, men der er behov for at styrke omsætningen af forskningen og vidensgrundlaget til reel grøn omstilling i virksomhederne. Ressourceproduktiviteten i de nordjyske industrivirksomheder er næstlavest af de fem regioner i landet, og virksomhederne har dermed behov for at blive bedre til at udnytte de materialer, der indgår i produktionen til at skabe en grønnere profil.

Fonden for Retfærdig Omstilling understøtter i den forbindelse den grønne omstilling i danske SMV’er bredt set, så flere bliver mere ressource- og energieffektive og derigennem mere konkurrencedygtige. Derudover er der behov for at yde tilskud til virksomheder som skal investere i grønne og cirkulære teknologier mv. for at blive mere CO₂-neutrale.

Af det regionale kapitel for Nordjylland fremgår det endvidere, at Nordjylland har gode forudsætninger for at opbygge en grøn erhvervsinfrastruktur for CO₂-fangst og -lagring samt udvikle teknologien til bl.a. anvendelse af indfanget CO₂ til brintproduktion. Fonden for Retfærdig Omstilling skal i den forbindelse understøtte, at etableringen af en nordjysk grøn erhvervsinfrastruktur.

Én af de markante sydjyske erhvervsstyrker, som erhvervsfremmeindsatsen i Sydjylland tager sit udgangspunkt i, er energi og cleantech. Der ligger stort potentiale for de sydjyske virksomheder i at tænke den cirkulære økonomi tættere ind i den daglige forretning og dermed accelerere den grønne omstilling. Sydjylland har i den forbindelse gode forudsætninger for at afhjælpe de socioøkonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer, som landsdelen står over for i forbindelse med udfasningen af produktion af fossilt brændsel, ved at øge væksten og skabe nye arbejdspladser i relation til fx sektorkobling, Power-to-X eller brun bioraffinering.

De Regionale Vækstteams

De regionale vækstteams for Nord- og Sydjylland afleverede deres anbefalinger til regeringen i maj 2021, og begge vækstteams har udarbejdet anbefalinger, som flugter med intentionen bag Fonden for Retfærdig Omstilling.⁷

⁷ Regionale Vækstteams (2021) ”[Anbefalinger fra regeringens syv Regionale Vækstteams](#)”

Vækstteamene for Nordjylland og Syddjylland har med anbefalingerne hver især sat en retning for, hvordan den lokale erhvervsudvikling kan styrkes med udgangspunkt i særlige lokale forhold, som kan genstarte væksten i de enkelte landsdele. Fokus har været på de særlige potentialer, som kan udvikles til lokale erhvervsfyrtårne.

Vækstteam Nordjyllands ambitionen er at fange, genbruge eller lagre CO₂ fremfor at udlede den og at producere fremtidens grønne brændstoffer og andre produkter med indfanget CO₂ og brint.

Vækstteam Nordjyllands anbefalinger tydeliggør, at erhvervslivet er bevidste om, at hvis arbejdspladserne i den energiintensive industri skal bevares, er det nødvendigt at understøtte nedbringelsen af drivhusgasudledningen, og der er behov for at opbygge en grøn erhvervsinfrastruktur for CO₂-fangst og -lagring samt udvikle teknologien til bl.a. anvendelse af indfanget CO₂ til brintproduktion.

Vækstteam Syddjyllands ambitionen er, at Syddjylland skal være en international, grøn energimetropol med fokus på at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder ift. PtX og integrerede energisystemer.

Vækstteam Syddjyllands anbefalinger understreger, at for at afhjælpe de socioøkonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer, som landsdelen står over for i forbindelse med udfasningen af produktion af fossilt brændsel, vil det være nødvendigt, at branchens arbejdskraft kan benyttes i de voksende grønne brancher, som Syddjylland har gode forudsætninger for at skabe, fx i offshore-havvindmøllesektoren eller i relation til PtX.

Erhvervsministeren og formanden for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse indgik i september 2021 en rammeaftale om opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams. Heri blev det bl.a. besluttet, at konkurrenceudsatte midler, suppleret af lokal medfinansiering og privat investeringer, kunne søges af lokale konsortier med henblik på at udvikle lokale erhvervsfyrtårne. På den baggrund indkaldte Danmarks Erhvervsbestyrelsen i efteråret 2021 ansøgninger til udvikling af de lokale erhvervsfyrtårne, og i februar 2022 gav bestyrelsen bl.a. tilsagn til hhv. et konsortium for det nordjyske og syddjyske erhvervsfyrtårn.

I henhold til ovennævnte rammeaftale etableres der for hvert erhvervsfyrtårn desuden et *partnerskab*, som de vindende konsortier deltager i. Partnerskaberne består derudover af regeringen, bestyrelserne for de tværkommunale erhvervshuse og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Formandskabet for partnerskaberne varetages af Erhvervsministeriet. Partnerskaberne udgør en strategisk ramme som understøtter den langsigtede udvikling af erhvervsfyrtårnene. Fonden for Retfærdig Omstilling skal understøtte, at partnerskaberne kan løfte de anbefalinger, som taler ind i fondens formål i hhv. Nord- og Syddjylland.

Koordination og komplementaritet mellem Fonden for Retfærdig Omstilling og andre EU-fonde og instrumenter

Territorialplanen og programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer og skaber synergi med en række andre EU-fonde og instrumenter. Danmark sikrer koordinering mellem Fonden for Retfærdig Omstilling, Regionalfonden, Socialfonden Plus og brexittilpasningsreserven, bl.a. ved at Erhvervsstyrelsen er forvaltningsmyndighed for fondene. Danmark bygger videre på de gode erfaringer fra 2014-2020, hvor der har været ét fælles overvågningsudvalg for Regionalfonden og

Socialfonden, som har muliggjort strategisk sammenhæng og synergi. Der nedsættes dog et selvstændigt overvågningsudvalg for Fonden for Retfærdig Omstilling. Forvaltningsmyndigheden varetager formandsposten i overvågningsudvalgene for Regionalfonden og Socialfonden Plus samt Fonden for Retfærdig Omstilling.

Indstillingsudvalget og overvågningsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling, som begge sekretariatsbetjenes af forvaltningsmyndigheden, vil være omdrejningspunktet for at sikre koordination med Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og overvågningsudvalget for Regionalfonden og Socialfonden Plus. Endvidere vil Erhvervsstyrelsen som forvaltningsmyndighed ligeledes sikre koordination af den konkrete udmøntning.

Indsætterne under Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer bl.a. genopretningsfonden (RRF) og Socialfonden Plus ved at investere i de kompetencer, som efterspørges af virksomhederne i forbindelse med omstillingsprocessen mod klimaneutralitet. Fonden for Retfærdig Omstilling vil hovedsageligt medvirke til at sikre de nødvendige kompetencer til at kunne betjene de nye grønne løsninger, med henblik på at sikre de personer der i dag arbejder i CO₂- og energitunge industrier får de nødvendige kompetencer, så de ikke falder ud af arbejdsmarkedet. Fonden for Retfærdig Omstilling fokuserer dermed primært på det uformelle kompetenceløft, hvor Socialfonden Plus bl.a. investerer i at forbedre færdigheder ved at sikre, at flere personer modtager og afslutter deres erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. Socialfonden Plus vil endvidere i overensstemmelse med handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder også støtte personer på kanten af arbejdsmarkedet ved at hjælpe dem i beskæftigelse, fremme social integration og bekæmpe hjemløshed. Indsætterne under Socialfonden Plus supplerer fx de tiltag, som iværksættes på baggrund af de nationale reformer på området, herunder fx indsætterne vedrørende kontanthjælp, førtidspension, integration og fleksjob.

I lyset af at ledigheden i Danmark i april 2022 var 2,4 pct.⁸ og Socialfonden Plus støtter personer på kanten af arbejdes markedet vurderes det, at midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling skaber mest værdi, når de anvendes til at investere i initiativer, der forbereder og understøtter omstillingen til en grønnere og mere digital økonomi og derigennem understøtter beskæftigelse og adgang til grønne jobs i fremtiden.

Indsætterne under Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer bl.a. Regionalfonden ved at investere i hele den lokale værdikæde med fokus på udvikling af SMV'er, test og demonstration af løsninger inden for cirkulær økonomi og udvikling af nye grønne teknologier til at opnå emissionsreduktioner. Projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling vil endvidere have potentiale for synergi med Regionalfondens indsætterne, som fokuserer på at hjælpe SMV'er med at forbedre deres forsknings- og innovationskapacitet, indføre avancerede teknologier samt støtte deres vækst, konkurrenceevne og internationalisering.

Regionalfonden såvel som Socialfonden komplementerer endvidere Fonden for Retfærdig Omstillings specifikke målsætning om at yde støtte til områder, der står overfor omstillingsudfordringer som følge af omstillingsprocessen hen mod klimaneutralitet. Her henvises der særligt til, at Vest- og Sydsjælland ikke udpeges som støtteberettiget landsdel under Fonden for Retfærdig Omstilling, selvom der i landsdelen befinder sig store punktudledere af CO₂. Region Sjælland kan jf. EU-Kommissionens definition kategoriseres som en overgangsregion, hvorfor ca.

⁸ Danmarks Statistik (2022) ”[Arbejdsløse](#)”

1/3 af samtlige midler fra Regionalfonden og Socialfonden tilskrives regionen. I regi af Regional- og Socialfonden vil der også være mulighed for støtte til grøn omstilling, hvorfor Vest- og Sydsjælland kan sige at have gode muligheder for at få støtte til omstillingsproces hen mod klimaneutralitet.

Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer yderligere indsatserne under REACT-EU. I Danmark blev 2021-runden af REACT-EU-finansiering delt i to trancher. En del af første tranche af midler blev anvendt til at udvide eksisterende rammeprogrammer, som drives af de seks erhvervshuse. Rammeprogrammerne investerer i SMV'ers digitale og grønne omstilling, herunder grønne og digitale kompetencer samt øget internationalisering. Særligt rammeprogrammet *SMV grøn* kan siges at komplementere Fonden for Retfærdig Omstilling. En del af første tranche af REACT-EU blev herved anvendt til at fremme sammenhængen mellem de to programperioder, samtidig med at der blev bygget videre på initiativer på områder, der har vist sig at være meget efterspurgt.

En anden del af første tranche af REACT-EU blev anvendt til opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams, hvilket yderligere komplementerer Fonden for Retfærdig Omstilling, idet aktiviteter relateret til udviklingen af erhvervsfyrtårnene i Nord- og Syddjylland flugter med Fonden for Retfærdig Omstillings formål. Endvidere må det forventes, at fx det bornholmske erhvervsfyrtårn på sigt også kan profitere af den viden, der udvikles med støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling. Partnerskabsaftalerne⁹, som er indgået sammen med en lang række lokale og nationale aktører for hhv. erhvervsfyrtårnene for Nord- og Syddjylland understreger endvidere de mange muligheder for synergier til projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling. Jf. partnerskabsaftalen for Syddjylland sigtes der efter, at der frem mod 2025 skal etableres et selv bærende nationalt center for grøn energi og sektorkobling i Syddjylland. Endvidere skal der arbejdes for kommercialisering og eksport af grønne teknologier. De regulatoriske og infrastrukturelle rammer for produktion og distribution af PtX-produkter i Syddjylland skal forbedres, og endeligt skal eksisterende værdikæder for vedvarende energi og PtX styrkes, samtidigt med at udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling skal øges.

Jf. partnerskabsaftalen for Nordjylland, sigtes der efter, at frem mod 2025 skal forankringen af arbejdet med at udvikle et erhvervsfyrtårn for fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ styrkes, og infrastrukturen til fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ i Nordjylland skal udvikles. Endvidere skal der frem mod 2025 udvikles et mere sammenhængende energi- og ressourcesystem i Nordjylland med fangstanlæg fra flere nordjyske punktkilder. Endelig skal CCUS-værdikæden i Danmark opdyrkes, således at virksomheder kan være leverandører af teknologi og løsninger til fremtidens grønne erhverv inden for CCUS, samtidigt med at fremtidens grønne arbejdsstyrke udvikles.

Sigtemålene i partnerskabsaftalerne afspejler vigtige elementer i omstillingsprocessen mod klimaneutralitet, hvorfor der vil være gode synergimuligheder med projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling. Henset den korte tidshorisont for REACT-EU-midlerne, kan Fonden for Retfærdig Omstilling med fordel bygge videre på disse. Endvidere er der under Regionalfonden 2021-2027 afsat mindst 300 mio. kr. til at videreudvikle erhvervsfyrtårnene, ligesom der er afsat 100 mio. kr. fra Socialfonden Plus.

⁹ Erhvervsfyrtårnet for fangst, transport, anvendelse og lagring af CO₂ ”Partnerskabsaftale” (2022) og Erhvervsfyrtårnet om erhvervsfyrtårnet for grøn energi og sektorkobling ”Partnerskabsaftale” (2022): [Erhvervsministeriets dataetiske kodeks maj 2021 \(em.dk\)](#)

I forbindelse med anden tranche af REACT-EU fik Danmark mulighed for at hjemtage yderligere 244 mio. kr. Danmark målrettede midlerne mod at understøtte øget industrialisering af hele den erhvervsmæssige værdikæde, der skal forme den fremtidige danske styrkeposition inden for grønne nøgleteknologier. Store virksomheder have bl.a. mulighed for at søge, da store virksomheder anses for at være en central del af det økosystem, der bliver væsentligt for at Danmark kan positionere sig og sikre den fremtidige styrkeposition inden for grønne nøgleteknologier, og især for de mange SMV'er, som på nuværende tidspunkt endnu ikke har konsolideret deres plads i de erhvervsmæssige værdikæder og markedsmuligheder.

REACT-EU-midlerne kan derfor sige at være blevet anvendt til skabe sammenhæng mellem de to programperioder, samtidigt med at Fonden for Retfærdig Omstilling kan anvendes til at følge op på nogle af de kortsigtede initiativer, som medvirker til at afhjælpe de omstillingsudfordringer som hhv. Nord- og Sydjylland står over for.

Indsatserne under Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer ydermere øvrige nationale indsatser inden for nye grønne nøgleteknologier. Innovationsfonden har fx afsat midler til et forsknings- og innovationspartnerskab for grønne brændsler til transport og industri (CCUS, PtX) mv. Der er stort potentiale for samarbejde mellem forsknings- og innovationspartnerskabet og projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling.

Projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling vil endvidere have potentiale for synergi med indsatser under Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), hvis formål er at støtte ny teknologi på energiområdet, som kan bidrage til at indfri Danmarks målsætninger inden for energi og klima. Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer i den forbindelse ligeledes Danmarks Grønne Investeringsfond, Vækstfonden, samt øvrige fonde hvis formål er at medfinansiere investeringer, som fremmer en grøn omstilling af de danske samfund.

Indsatserne under Fonden for Retfærdig Omstilling vil blive koordineret og sammentænkt med øvrige nationale indsatser, EU-fonde og instrumenter, herunder bl.a. i relation Landdistriktsfonden (CAP), og den europæiske landbrugsfond for udvikling af Landdistrikterne (EAFRD). Som udgangspunkt adresserer fondene dog forskellige udfordringer og har forskellige målgrupper, men på visse områder vil fondene kunne supplere hinanden, fx i forbindelse med visse forsknings- og udviklingsprojekter.

I forbindelse med udmøntning af midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling vil Danmark således - hvor det er relevant - tilstræbe synergi med EU's forsknings- og innovationsprogram Horizon Europe.

For yderligere komplementaritet og synergier til Fonden for Retfærdig Omstilling henvises i øvrigt til Partnerskabsaftale mellem Danmark og Europa-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde 2021-2027.

Mekanismen for retfærdig omstilling

Støtte til operationstyperne i det danske program for Fonden for Retfærdig Omstilling ydes i form af tilskud, jf. søjle 1 "Fonden for Retfærdig Omstilling" i mekanismen for retfærdig omstilling. Muligheden for at få støtten som tilskud er efterspurgt blandt danske SMV'er for at komme i gang med eller videre med den grønne omstilling. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem samarbejdskonstellationer og faciliterede indsatser,

som kan fremme deres grønne omstilling. Usikkerhed om gevinsten fremhæves af mange SMV'er som en primær barriere for, at de ikke investerer mere i grøn omstilling. Foranstaltningerne i søjle I kan suppleres af søjle II og III i mekanismen for en retfærdig omstilling. Den anden søjle i mekanismen for Retfærdig omstilling består af en særlig ordning under InvestEU, der udover støtte til indsatser, der skal reducere CO₂ udledningen også støtter projekter som fx har til formål at udvikle energiinfrastruktur og fjernvarme. Den tredje søjle i mekanismen for retfærdig omstilling er en ny lånefacilitet for den offentlige sektor, hvor der ydes lån med hjælp fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB). Lånene skal lette overgangen til klimaneutralitet og investeringerne kan vedrøre energi- og transportinfrastruktur, energieffektiviseringstiltag og fjernvarmenet, samt social infrastruktur. De tre søjler er beregnet til at komplementere hinanden og muliggør en større geografisk og sektorbestemt spredning af omstillingen. Søjle II og III vil således kunne bidrage til at understøtte indsatser der bidrager til omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser samt indsatser, der bidrager til at afbøde konsekvenserne af udfasning af produktion af fossile brændstoffer.